

van zeer groote bekwaamheid, wat van naderbij te bezien.

In den aanvang van zijn referaat, na een korte schets te hebben gegeven van de ontwakings in Indië, vraagt hij: „Wat heeft de zending in deze beweging te doen? Onder den indruk van de schrikkelijke gevolgen van den oorlog op het zendingsveld is in Duitschland bij velen de stemming, dat men niets moet doen; wij moeten leuzen als invloed oefenen op het openbare leven e.d. loslaten, om af te steken in de diepte van het zielen winnen voor den Heer. Ik zou zoo gaan nu Ds Lindenberg voort, uw aandacht bij deze stemming in de Duitse zending niet hepalen, ware het niet, dat de daar uitgesproken gedachten veelszins leven in breede zendingskringen van ons vaderland, die alles wat omgaat buiten de rechtstreeksche Evangelieverkondiging, rekenen tot den ballast der zending, die over hoord geworpen moet worden. Zij beantwoorden de vraag, wat de zending te doen heeft in de beweging van ons Indië, met een eenvoudig: niets. Zij heeft rechts noch links ziende, voort te gaan op haar ouden weg, te trachten enkelen te brengen tot het geloof, deze te verzamelen in kringen, welke dan wel invloed zullen oefenen op het geheel”.

Men wijft bij het lezen dezer woorden zich de oogen nit, en vraagt: op wie onder ons, op wie in ons land, past deze beschrijving? Wat onze Gereformeerde Kerken betreft, kunnen wij volstaan met het wijzen op onzen zendingsarbeid in Indië, dat, meer en beter dan 10 artikelen vermogen, ons toont, dat onze houding tegenover Indië's ontwakings een geheel andere is, dan Ds Lindenberg hier teekent.

Doch neem eens aan, dat in breede kringen (welke echter?) in ons vaderland de gedachte heerscht, dat het der zending slechts om de enkelen te doen is, wordt dan hiermee uitgesproken, dat men blind is voor de beweging onder de Inlanders? Zoo beweert Ds Lindenberg, als hij schrijft: „Daarom kunnen wij de vraag, wat de zending in deze beweging te doen heeft, niet maar beantwoorden met een eenvoudig: niets!” Maar is het prediken van het Evangelie dan niets?

Wij hebben altijd gemeend, dat de prediking de hoofdzak is; het Evangelie is toch een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die geloofd? Onderwijs, landontginning, ziekenverpleging, kunnen, mogen toch niet op één lijn worden gesteld met de verkondiging van het levende Woord van God? Wat kunnen wij het Javaansche volk, dat ontwaakt, beter en hooger aanbieden dan het Woord des Heeren, dat de innerlijkste behoeften bevredigt, en den dorst naar de hoogere dingen lescht? dat Woord, hetwelk den zondaar den Borg Christus brengt?

Het is maar de vraag, wat men onder zending verstaat, om te beoordeelen of de zending haar roeping betracht, indien zij het Evangelie predikt. Ds Lindenberg vraagt ook: „Wat is zending?” En dan antwoordt hij: „Gij behoeft niet te vreezen, dat ik nu een tiental omschrijvingen zal geven, waaruit wij dan moeten kiezen. Waar ik tot verstandigen spreek, meen ik het wel heel kort te mogen zeggen: is zending een werk van bekeering of een werk van opvoeding? heeft de zending haar doel bereikt in het winnen van enkelingen of in het vestigen van een zelfstandige volkskerk? Ik aarzel geen oogenblik om — zonder hiervan een tegenstelling te maken — zending te noemen een werk van opvoeding”.

Het is goed, dat er de uitdrukkelijke verzekering bij staat, dat hij geen tegenstelling wil maken. Want als vanzelf vragen wij: is Evangelieprediking geen opvoeding? Zeide Jezus niet: „Onderwijs alle volken” (d.w.z. maakt alle volken tot mijn discipelen), en komen de heidenen tot het geloof, zoodat zij Jezus' discipelen zijn, zonder te zijn opgevoed? Een andere vraag is, of daarmee de opvoeding voltooid is; en dan zeggen wij natuurlijk neen. Maar het eigenlijke zendingswerk heeft hiernee toch het einddoel bereikt. En dat het dan niet maar om de enkelingen te doen is, vloeit uit het zendingsbevel duidelijk voort, want Jezus sprak van de volken. Daarom wil onze zending niet maar de Javanen, doch het Javaansche volk winnen voor Christus, en op Java de Christelijke kerk stichten.

Toch aanvaarden wij hiermede niet de conclusie, die Ds Lindenberg trekt uit zijn boven aangehaalde woorden n.l.: „Daarom aarzel ik geen oogenblik om de tegenstelling los te laten tusschen eigenlijken zendingsarbeid — rechtstreeksche Evangelieprediking en hulpmiddelen — school medischen dienst enz. De school, zonder rechtstreeks bekeering sinstituut te zijn, heeft een plaats niet slechts in het voorportaal, maar in de zending. In dezen sta ik volkomen aan de zijde van wijlen den Bazelschen Missionsinspector Frohmeyer, welke „sich zeitlichens dafür hat eingesetzt, dass die Schularbeit, speciell die Hoidenschararbeit, nicht niederen Ranges als die übrige Missionsarbeit und nicht etwa nur als „indirecte” Mission zu werten sei”. Een zelfstandige volkskerk heeft niet alleen leidende persoonlijkheden van ontwikkeling noodig, maar door de school wordt „eine Art von öffentlichten Gewissen herangebildet und der Evangelisationsarbeit direct vorgearbeitet”.

Wel eigenaardig, dat dit beroep op den Inspector

Frohmeyer alleen voor de school geldt; van den medischen dienst, landontginning enz. schijnt hij dit niet te beweren. Maar afgezien hiervan, meenen wij, dat het beroep op Inspector Fr. ook voor de school niet opgaat; want hij zegt zelf, dat door de school de Evangelieprediking wordt „vorgearbeitet”, wel direct, maar toch „vorgearbeitet”; dus daaruit mogen wij de gevolgtrekking maken, dat ook voor hem de schooldienst hulpdienst is.

Hoe voortreffelijk de rede van Ds Lindenberg ook in menig opzicht is, toch heeft hij ons niet kunnen overtuigen, dat wij met onze Ger. zending niet in het rechte spoor zijn. De feiten bewijzen overvloedig, dat wij een open oog hebben voor de ontwakings in Indië; de reorganisatie van onzen schooldienst, de uitbreiding van den hospitaaldienst, de benoeming van een taadgeleerde als Dr Bakker, de voorgenomen stichting van een opleidingsschool voor Pandita's Djawa enz. geven ons gelijk. Toch blijven wij de eigenlijke prediking van het Woord Gods hoofdzak achten; hiernee staan wij op Nieuw-Testamentischen grondslag; ook de apostelen hebben dit als hoofdzak beschouwd. En het is niet tot kleineering van den schooldienst, enz. indien wij daar van hulpdiensten spreken, doch het maakt hun eere uit het Woord Gods te mogen dienen.

J. D. WIELENGA.

PERS-SCHOUW.

Nieuwe moraal.

Het katholiek weekblad „De Bazuin” (Amsterdam, Bilderdijkstr. 71) is dikwijls model in het weergeven van de geestesgesteldheid van den modernen mensch — eerste voorwaarde van deugdelijke evangelisatie en apologetiek.

Ziehier wat dit weekblad vermeldt van het hedonisme der moderne jongeren.

Droevig.

De laatste aflevering van het tijdschrift voor ethiek (zedekunde) geeft o.a. een samenvatting van enkele artikelen uit het internationaal tijdschrift van dienzelfden naam. Hoever het in sommige kringen in Amerika gekomen is, moze uit het volgende blijken:

„Het opstel in de jongste aflevering dat ons het meest trof, draagt tot titel „De genotzucht (het hedonisme) der desillusie bij de jongere generatie”. Een jongere schreef het „a student at a seminar”; hij wilde filosofen voorhouden wat er bij een jonger geslacht na den oorlog omgaat. Hoopvol is zijn bericht niet, zooals de titel al uitdrukt. Hij heeft het niet over hedonisme in het algemeen, niet over het hedonisme uit ophruisende levenskracht, van de renaissance b.v., maar over hedonisme uit wanhoop; dat hedonisme vindt hij overal en hij ziet er het grootste gevaar in. Hij teekent het zoo: „De man, die, wanneer hij uit het ziekenhuis komt, merkt, dat hij zijn baantje kwijt is, dat zijn vrouw er met een ander vandoor gegaan is en zijn hond dood is, en nu de deur van het huis dicht gooit en uitgaat om zich een roos te drinken, geeft uitdrukking aan deze wanhopende hedonistische stemming. Over hem en over verwante hopenlozen wil ik u spreken in dit stuk”.

„De godadienst is tegen den grond geworpen door de moderne wetenschap en de economie; Gods vinger wijst ons niet langer den weg. Zelfs de economische activiteit — de groote God vóór den oorlog — heeft niets goddelijks meer over zich. En de oorlog zelf en de kolonialele sexueele romans hebben vreemde dingen gewerkt aan mannen en vrouwen en aan het huisgezin en het gemeenschapsleven.

Er zijn hedonisten onder deze gedesillusioneerden, en ook stoïcijnen en twijfelaars en een ware zondvloed van mystieken (sic!) van de eene of de andere soort. Onder dezen hebben de hedonisten zich overgegeven aan een roos van buitensporigheid . . . deze vullen nog onze cabarets en danszalen en eelgelegenheden in de zijstraatjes der Amerikaanse steden. Zij volgen hun eigen lieven persoonlijk wil in kunst en litteratuur en leven; en honderden van hen tarten de verbodswetten ongeneerd openhartig. Talloos zijn in de litteratuur de symptomen van deze kwaal, bij dichters en prozaschrijvers.”

Hoe ver het bij hen, die van de door God gestelde zedelijke wetten niet meer weten willen, gekomen is, verhaalt een ander schrijver. Hij zegt: „volgens deze opvatting drukken zedelijke oordeelvellingen niets anders uit dan zuiver persoonlijke voorkeur en tegenzin in zake van gedrag, en zijn zij verschillend bij het individu zooals b.v. de voorkeur voor een hond of een kat in huis, of smaak in voedsel. Even belachelijk als het zou zijn te zeggen, dat iemand van katten behoort te houden, of olijven smakeloos moet vinden, als hij van beide een afkeer heeft, zoo belachelijk zou het ook zijn te zeggen, dat hij vergevingsgezindheid of trouw aan het gegeven woord moet goedkeuren, als hij nu eenmaal niet om deze dingen geeft. Op dezen grond was het volkomen in orde van de Duitschers om een inval in België te doen, indien zij er in 't geheel geen afkeer van hadden, terw. het van de Franschen zeer slecht zou geweest zijn hetzelfde te doen, wanneer zij zoo sterk daartegen voelden als zij beweerden. Dienovereenkomstig kan de zedelijke kwestie aangaande den inval in België alleen worden opgelost door een onderzoek naar de gevoelens van de Duitschers — en wel van die gevoelens zooals zij waren in 1914.”

De schrijver verzekert uitdrukkelijk, dat deze zedelijke opvatting heden een groot aantal aanhangers telt. Het is wel droevig. Wat moet er worden van individu, huisgezin en maatschappij, als zulke opvattingen steeds meer veld winnen? Het is echter een noodzakelijk gevolg van het tegen den grond werpen van den godadienst. Als de vinger Gods den weg niet meer wijst, snellen en ieder afzonderlijk, en het huisgezin, en de staat niet alleen hun eeuwigen, maar ook hun tijdelijken ondergang onfeilbaar tegemoet.

Reformatie in Hongarije.

De opwekkingsbeweging in de vorige eeuw is aan het Calvinisme in Hongarije voorbijgegaan.

Maar nu ontwaakt de Noordenwind, komt de Zuidenwind, en doorwaait den hof.

In de Gereformeerde „Bazuin” schrijft Prof. Hoekstra.

Contact met Hongarije.

Sinds enkele professoren, predikanten en particulieren Hongarije bezocht hebben, is in den loop dezes jaars het contact met dit land al nauwer geworden. Hollandsch-Hongaarsch is een woordverbinding, die ons hoeelemaal niet vreemd meer is, die zelfs onze kinderen kennen.

Hoe groot de belangstelling bij ons Gereformeerde volk voor de Hongaarsche zaak is, bleek in de laatste weken op ondubbelzinnige wijze.

Het sympathieke en om zijn gastvrijheid beroemde echtpaar Ds en Mevrouw Biberauer heeft ons land bezocht en iets verteld van Bethesda, de voortreffelijke stichting in de Herminastraat te Boedapest.

Ze hebben gesproken over het werk der Christelijke barmhartigheid, waarvan Bethesda het middelpunt is. Over den heerlijken Evangelisatiearbeid, die van Bethesda uitgaat. Over den zegen, dien de Heere aanvankelijk schenkt.

Ook de Boedapester predikant Ds Z. von Galambos heeft onvermoed in onderscheidene plaatsen van Nederland de belangen van Bethesda en van de Hongaarsche „Herant” bepleit.

En het resultaat? 't Is schitterend.

Vooral de Gereformeerden in Friesland en Groningen hebben door groote offervaardigheid de harten der Hongaarsche broeders verkwikt.

Vóór de komst van Ds Biberauer was de financiële toestand van Bethesda hachelijk.

En nu, na de korte collectereis, is het bestaan van Bethesda weder voor enkele maanden verzekerd.

Het heerlijke werk gaat door. Onverhinderd. Ge verstaat dat het hart der Hongaarsche broeders wegsmeit van dank.

Hoe goed is onze God, dat Hij de Nederlandsche Gereformeerden in staat stelt en opwekt dit te doen. Wij helpen Hongarije uit Zijne hand!

Niet ons, maar Hem zij dank gebracht.

Het contact met Hongarije wordt ook bevorderd door de overkomst van twee jonge Hongaarsche predikanten, van wie één studeert aan de Vrije Universiteit en de andere aan de Theologische School te Kampen. De gelden, benodigd om beiden minstens een jaar hier te laten studeeren, zijn reeds bijeen.

De heer Czekey kon van het begin van den nieuwen cursus af de colleges in Amsterdam volgen. De heer J. Antal had eerst veel pasmoedigheid heden te overwinnen, maar dank zij de hulp van Ds H. A. Mannik te Zwolle kon de Hongaarsche studiosus in November plaats nemen op de collegelanken der Theol. School.

Wanneer deze jeugdige broeders in Nederland eenigen tijd hebben gestudeerd en met de theologie naar Gereformeerde belijdenis kennis gemaakt hebben, zullen ze, in hun vaderland teruggekeerd, medewerken tot de reformatie van Hongarije's Kerk en den band met Gereformeerd Nederland nauwer toehalen.

Van betekenis voor het werk der Evangelisatie is ook het Gereformeerd Kinderhuis, dat door Mejuffrouw H. S. S. Kuyper is opgericht en onderhouden wordt door kinderen van de Christelijke Scholen in Nederland. Het kinderhuis staat nu onder bestuur van een Hollandsch-Hongaarsch Bestuur. Gravin van Limburg Stirum te Arnhem is presidente, Mej. H. S. S. Kuyper secretaresse, Mevrouw Van Schelven te Haarlem penningmeesteresse. Het kinderhuis wordt verplaatst naar Gödöllö, een uur met den trein van de hoofdstad verwijderd, en zal daar een middelpunt van Evangelisatie naar Gereformeerde belijdenis worden. Ongetwijfeld zal de jonge Dr Szabo te Gödöllö krachtig meewerken tot verwezenlijking der plannen.

Ook het Hollandsch-Hongaarsch Comité, waarvan Prof. Boirwan voorzitter is, zit niet stil. In overleg met de Hongaarsche afdeling van het Comité wordt de vertaling van geschriften van Nederlandsche Gereformeerde theologen voorbereid.

De Heidelbergse Catechismus wordt opnieuw in het Hongaarsch overgezet en zal tegen geringen prijs verkrijgbaar gesteld worden.

Het getal Hollandsche Christelijke scholen breidt zich gestadig uit. Naar we vernemen, wordt één van deze scholen ook bezocht door een dochter van den Gereformeerden bisschop in Boedapest. Ze wil haar Nederlandsch onderhouden.

In onderscheidene wijken van de stad zijn Gereformeerde Evangelisaties opgericht.

In begin Januari wordt, onder leiding van Prof. Sebestyen, een conferentie gehouden.

Er wordt krachtig gewerkt.

Er is vraag naar Gods Woord.

Er is ritseling van nieuw leven.

Laat ons de trouwe Gereformeerde broeders krachtig steunen, ook door ons gebed.

Laat ons, steeds meer, het contact met Hongarije versterken.

Een zou van zegen.

De Weidheid te o reformator van de G. Kerk.

Het zijdelijk mak Edock die moet gehakt.

Men tussche sionee halde Laat De we ma Ned. Kerl z Heel Heel Wij Kerl ic belijde beware Gaal kerk te midden Kerl k bewust delen. Mon z die K Als een Ge huis v Natu Mau Gerefor volk b Dan we ver staan r en een Daar Holl. F schrijv terrein nitged komst, zijn da Volksk zijn, d leden. ala ee ongenb te zijn. Zoo Greifsv orthod bij de i bissche in z'n van ze

„De Wa gen, die o kunnen o Het is: die de v van de w

Noer de affi de bev Bijbel Woord, die het langer eeuwig Toch hoe tel lig v van ve Bijbel feit, di maakt, tert da komen Waarh — wa ren — blaaf d „Ankas o.a. d. vrij ge In de i volkste bewoe en Ma even g Wat n de d o Cyreny Maar anders

Een gezonde Gereformeerde Kerk in Hongarije zou voor heel het Oosten van Europa tot grooten zegen kunnen worden.

Waar zit de knoop?

„De Waarheidsvriend“ poogt nogmaals de waarheid te onthullen aangaande het verschil in het reformatorische streven van de Confessioneele en van de Gereformeerde-Bonders in de Hervormde Kerk.

Het zijn verstandige woorden, die ten volle duidelijk maken wat de Bonders niet zijn.

Edoch, het schijnt, dat zij den knoop niet zien, die moet worden losgemaakt, of anders... doorgehakt.

Wat wij bedoelen.

Men vraagt ons wel eens: Wat is het onderscheid tusschen den Gereformeerden Bond en de Confessioneele Vereeniging. En dan hebben we reeds herhaalde malen daar iets van gezegd.

Laat er ons nu weer iets van zeggen.

De Confessioneele maken den indruk, dat, als we maar geschuld hebben, straks heel het volk in de Ned. Hervormde Kerk zal vergaderd zijn en er in het midden van de Nederlandsche natie maar één Kerk zal woen en wel de Ned. Hervormde Kerk. Heel het volk voor de Kerk behouden.

Heel de Ned. Hervormde Kerk gereed.

Wij hebben iets anders voor oogen.

Wij verlangen er naar, dat we een Gereformeerde Kerk in dezen lande zullen krijgen, die zich van hare belijdenis bewust, die belijdenis zal voorstaan en bewaren.

Gaat de Kerk dat doen, dan houdt zij op Volkskerk te zijn, in dien zin, dat heel het volk in haar midden zal gehouden worden. Want als we een Kerk krijgen, die zich haar Gereformeerde belijdenis bewust, ook naar die belijdenis zal spreken en handelen, zullen velen zich van die Kerk afkeeren. Men zal weigeren in die Kerk te laten doopen, in die Kerk belijdenis af te leggen, enz., enz.

Als de Kerk, de Hervormde (Geref.) Kerk echt een Gereformeerde Kerk wordt, is het met „een huis voor allemaal“ gedaan.

Natuurlijk.

Maar als we een bewuste Kerk krijgen, een echte Gereformeerde Kerk, dan zal haar invloed op het volk beginnen sterker te worden.

Dan is ze wat. Dan is ze Kerk. En dan mogen we verwachten, dat zij, haar roeping getrouw, daar staan zal als een pilaar en vastigheid der Waarheid en een getrouwe getuige van Jezus Christus.

Daar dachten we weer aan, toen we in „Noord-Holl. Kerktijd“ lezen, dat een Duitsch professor, schrijvend over de nieuwe toestanden op kerkelijk terrein bij onze Oostelijke naburen, zich aldus heeft uitgedrukt: „We zullen waarschijnlijk in de toekomst, wat het getal betreft, veel kleinere Kerken zijn dan vroeger. Maar nu pas, beginnen we weer Volkskerk te worden, dat wil zeggen: een Kerk te zijn, die in het volk, in het bewustzijn van de leden van het volk wortelt. Nu pas — het is als een wonderspreuk, dat dit juist in hetzelfde oogenblik voortvalt, waarin we ophouden de Kerk te zijn, die het volk geheel omvat.“

Zoo schrijft prof. G. Kittel, hoogleraar te Greifswald. En als we dan bedenken, dat dit een orthodox Lutherisch man is, die altijd geleefd heeft bij de idee „landskerk“, met den vorst als oppersten bisschop en waartoe ongeveer al de Protestanten in z'n gebied, behooren, — dan is het getuigenis van zoo'n professor toch wel zeer merkwaardig.

Maarten van Rhijn.

„De Waarheidsvriend“ ontdekte nog andere dingen, die over oude, uitlegkundige, problemen licht kunnen ontsteken.

Het is de bekende voorman der N. C. S. V. die de volgende bijdrage levert tot „bevestiging“ van de waarheid der Schrift.

De Schrift bevestigt.

Neen, de Bijbel is tenslotte niet afhankelijk van de afbrekende critiek der menschen, ook niet van de bewijzen van echtheid, die men aanbrengt. De Bijbel heeft vastigheid in zichzelf. Het is Gods Woord, bekleed met autoriteit. En de Heilige Schrift, die het nu eeuwen uitgehouden heeft, zal het ook langer nog uithouden. Gods Woord bestaat in eeuwigheid.

Toch is het wel de moeite waard op te merken, hoe telkens in den laatsten tijd als waarheid bevestigd wordt wat de Schrift ons leert. Opgravingen van verschillende aard bewijzen, dat wat in den Bijbel staat, historisch juist is, in weerwil van het feit, dat tal van geleerden al lange hadden uitgemaakt, dat het reine fantasie was. Hoerlijk schittert dan uit de waarheid van Gods Woord. Zoo komen ook telkens nieuwe ontdekkingen, om de oude Waarheid getuigenis te geven. Dr. M. van Rhijn — waarbij niet een van de „zwaarste“ broeders — wijst daarop in „Bergopwaarts“, het vijfde blad der Ethischen. Hij schrijft daar 'n stukje over: „Lukas 2 en het meeuere onderzoek“ en zegt dan o.a., dat er tegen het begin van Lukas 2 vroeger vrij geregeld drie bezwaren werden ingebracht. In de eerste plaats zei men, dat er destijds geen volkstellingen geweest waren. In de tweede plaats beweerde men, dat het geen zin had, dat Jozef en Maria naar Bethleem reisden, omdat zij toch even goed te Nazareth konden worden ingeschreven. Wat moesten zij heelemaal in Bethleem? En in de derde plaats zei men, dat er destijds geen Cyrenius stadhouder over Syrië was geweest.

Maar op het oogenblik staan de zaken hier heel anders!

De historische critiek — zoo zegt dr. Van Rhijn — heeft ons hier heel wat verder gebracht.

In de eerste plaats is namelijk gebleken, dat er hoogstwaarschijnlijk om de 14 jaren een dergelijke inschrijving plaats had. Men heeft zelfs tal van formulieren, zooals men die bij zulke tellingen gebruikte, gevonden. En het blijkt, dat op die formulieren en aangaande den man en aangaande de vrouw allerlei mededeelingen werden gedaan; ook wat betreft het huis en het bezit.

„Doordat wij zulke formulieren gevonden hebben“ — aldus dr. v. Rhijn — „weten wij nu ook, hoe het formulier, dat Jozef in Bethleem invulde, er min of meer heeft uitgezien.“

Ook het andere bezwaar, n.l. dat Jozef en Maria bij een census niet naar Bethleem behoeften te gaan, is onjuist gebleken. Men heeft o.a. een edict van den prefect van Egypte, Gajus Vibius Maximus, uit 104 na Christus gevonden, waarin bevolen wordt, dat alle menschen binnen zes weken naar hun eigen land moesten gaan om klaar te zijn voor de telling. Met andere woorden, men ging naar de plaats waar men vandaan kwam. Het is dus volkomen begrijpelijk, dat Jozef en Maria naar Bethleem gingen, want zij waren uit het geslacht van David.

Ten slotte is ook gebleken, dat Cyrenius destijds wel procurator was over Syrië. In Ptolemaïsch Antiochië heeft men een steen gevonden met een opschrift, waaraan blijkt, dat Cyrenius destijds wel procurator was.

Uit dit alles zien wij dus, dat Lukas voortreffelijk op de hoogte was.

Verder maakt dr. Van Rhijn, deze opmerking: „Merkwaardig is ook, dat wij nu wellicht preciezer kunnen zeggen, wanneer Jezus geboren is. In Egypte had men hoogstwaarschijnlijk om de 14 jaren een dergelijke telling. Als wij nu bedenken, dat Palestina ook Romeinsch gebied was, dan is er alle reden aan te nemen, dat het daar precies zoo is geweest. Welnu, men heeft censuspapieren gevonden van 34 na Christus, misschien — dit staat niet geheel vast — van 20 na Christus, in ieder geval van 6 na Christus.“

Het is algemeen bekend, dat onze jaartelling niet geheel in orde is en dat Jezus vóór het begin onzer jaartelling geboren is. Trokken wij dus van 6 na Christus 14 jaren af, dan krijgen wij als geboortjaar van Jezus: 8 vóór Christus.

Als Jezus nu ongeveer dertig na Chr. gestorven is, dan is Jezus ongeveer 38 of 40 jaar geworden en is het begrijpelijk, dat de tegenstanders in Johannes 8 vers 57 zeggen: Gij hebt nog geen vijftig jaren.“

Dr. Kuyper reformator.

Van heeler harte stemmen wij in met hetgeen „De Heraut“ releveert over de reformatorische betekenis van Dr. Kuyper.

In mijn artikelen over „De beweging der jongeren“ heb ik er vroeger reeds op gewezen, dat we voorloopig eigenlijk niet anders te doen hebben dan Dr. Kuyper beter te leeren kennen en zijn werk voort te zetten.

Als ons volk Kuyper maar verstond! Dan waren we al een heel eind verder!

Het is niet het minst aan zijn hoofdartikelen in „De Heraut“ te danken, dat de dogmatiek, die, na in het praalgraf van de Moor's commentarius perpetuus te zijn bijgezet, gelijk Prof. Geesink het even fraai als juist uitbrakte, weer herleefd en in nieuwe banen is geleid geworden. De kostelijke schatten onzer Belijdenis, die onder het stof der eeuwen bedolven lagen, werden niet alleen weer in vollen luister te voorschijn gehaald, vertolkt in de taal van onze dagen en met de behoeften van onzen tijd in verband gebracht, maar er was een voortbouwen op het geleide fundament, een ontwikkeling van de beginselen, een dogmatische vooruitgang, zooals we sinds Calvijn niet beleefd hadden. Niet het minst aan deze dogmatische artikelen in „De Heraut“ is het te danken, dat het inzicht van ons volk in de waarheid is verdiept, dat tal van nieuwe gedachten uit de Schrift zijn ontleend, dat we ook geleerd hebben critiek te oefenen op wat in de Belijdenis onzer vadersen onjuist was. Prof. Bavinck moge in zijn Dogmatiek met al het rijke wetenschappelijke apparaat, daarin ons geboden, ons een meesterwerk van den eersten rang hebben nagelaten, maar zonder iets aan zijn verdiensten te kort te doen, die ook door ons blad steeds hoog gewaardeerd werden, mag toch wel gezegd worden, dat het schepend-geniale, dat een nieuw tijdperk inleidt, bij hem niet werd gevonden. Dat was de eigenaardige gave aan Dr. A. Kuyper geschonken en daarom is hij de reformateur van onze dogmatische ontwikkeling geworden.

En niet minder geldt ditzelfde van de leiding door hem in ons blad gegeven wat ons kerkelijk leven betreft. Er behoef wel nauwelijks aan herinnerd te worden, dat de reformatie onzer Kerken, waardoor ze uit het diensthuis der Synodale organisatie werden uitgeleid, niet het minst aan zijn pers-arbeid in „De Heraut“ is te danken geweest. Hier nu kan men metterdaad spreken van een waarlijk reformatorische daad, die, al stollen we haar niet op één lijn met de reformatie der 16e eeuw, toch in de geschiedenis onzer Gereformeerde Kerken naast de Afscheiding in 1837 een der belangrijkste momenten vormde. En ook hier, al keerde men terug tot de Belijdenis onzer vadersen en tot de Kerkenorde door onze Kerken in haar Nationale Synodes opgesteld, was toch allermint de bedoeling om in reformatie, in het angstvallig kopiëren van hetgeen vroeger bestaan had, kracht te zoeken. Op het gebied van zending, van kerkrecht, van de inrichting van onzen eeredienst en van wat niet al werden nieuwe banen ingelagen en nieuwe gezichtspunten geopend. En al mocht

niet alles wat „De Heraut“ aan reformatie voorstond of bepleitte, in ons kerkelijk leven gerealiseerd zijn geworden, toch zal de latere geschiedschrijver, die de historie onzer Kerken te boek stelt, den reformatorischen ontwikkelingsgang, dien onze Gereform. Kerken in de vorige eeuw doormaakten, vooral toeschrijven aan den reformatorischen ijver door Dr. A. Kuyper in ons blad ontwikkeld. En dat degenen, die na Dr. Kuyper's heengaan geroepen werden deze leiding over te nemen, niet ontrouw zijn geworden aan deze reformatorische mentaliteit, werd, gelijk we een vorig maal aanhaalden, ook door Dr. De Moor erkend. Niet het minst aan de actie van „De Heraut“ is liet te danken, om nu slechts één voorbeeld te noemen, dat de uitbouw van onze Belijdenis, de revisie onzer Liturgie en de saamstelling van een nieuw catechetisch handboek door de Synode te Leeuwarden ter hand is genomen. Gebrek aan reformatorische mentaliteit kan men ons blad dus niet verwijten.

De goudmijn der beginselen.

Naar aanleiding van de hier en daar hinkende, maar overigens krachtige en frissche artikelen van br. Baas, begint het Geref. Jongelingsblad een polemiek, waarin „de jongeren“ worden getypeerd als schijn-reformatoren, op grond van de beschuldiging, dat zij het „niet noodig vinden in de onpeilbare schacht (der beginselen) af te dalen“.

Wie mijn artikelen betreffende dit onderwerp in ons blad gelezen heeft, weet dat de hier gemaakte tegenstelling valsch is.

Herhaaldelijk is gezegd, dat ware reformatie begint met terugkeer tot de vadersen.

Reformatie.

Een geliefkoosd woord onder de Gereformeerden. De laatste jaren niet het minst. 't Wordt nogal eens gebruikt. Nu bedoelen we niet een statistiek op te gaan maken, hoeveel keer 't voorkomt in het blad van dien naam.

Daar vindt ge het natuurlijk heel dikwijls. Deze periodiek stelde zich immers de zware taak reformatorische vragen te behandelen.

En natuurlijk is dan het veelvuldig voorkomen van dit woord geen maatstaf voor het loven deser kwestie onder de gemeente. Met hetzelfde recht of liever even onbillijk zoude ge kunnen beweren, dat b.v. de zaak der jeugdorganisaties onder de Gereformeerden het meest urgent geacht moet worden, omdat ons blad, die 't meeste bespreekt, als wanneer ge het herzien der belijdenisschriften om de drie jaar het meest belangrijke probleem zoude noemen, omdat het den heer Baas geliefde in „De Reformatie“ hierover te spreken.

Zeggen we echter, dat de zaak van Reformatie in onze Kerken ernstige belangstelling heeft, dan bedoelen we daarmee niet anders dan dat ernstig denkende personen telkens hun stem over dit onderwerp verheffen.

Er is actie, die op „reformatie“ aandringt.

Ook wij sluiten ons gaarne daarbij aan. En van heeler harte.

Mits wel verstaan worde, dat met „reformatie“ bedoeld wordt het terugroepen tot den eisch der beginselen, dat het dus een beweging is, die af komt uit den drang, dat meer uit het principe zal worden geleefd en gedacht. Deze ware reformatie wenscht dus, dat men zich nauw om de belijdenis der vadersen zal scharen, dat staatkundig en politiek het heilloos spoor der opportunistische politiek wordt verlaten en zoo theoretisch als praktisch gevolgd worden de lijnen, door Groen en Kuyper uitgestippeld.

Inmers wij, Gereformeerde jongelingen (want Geref. jongelingen leven immers mee) behoeven elkaar niet te vertellen, dat niet alles, wat als reformatorisch wordt aangediend en aan de markt gebracht, dien eere-naam verdient. Niet alles, wat ons als zoodanig wordt voorgezet, word verkregen, omdat dieper in den goudmijn der beginselen gegraven werd.

Velen komen aan, met iets, dat op de oppervlakte gevonden werd. Zij meenen, dat het niet noodig is in die onpeilbare schacht af te dalen.

Heel wat heel voort te komen uit reformatie-mentaliteit.

Maar daaronder treft ge surrogaten en namaak. De ylag dekt niet altijd de lading.

Wij meenen dan gerustelijk van schijn-reformatie te mogen spreken.

B. W.

KERKNIEUWS.

HERINNERING.

Uiterlijk 2e Januari a.s. wordt gedisponeerd over het abonnementsgeld voor het 1e halfjaar 1923 (1 Januari — 1 Juli).

In verband hiermede verzoeken wij onze abonne's, die gewoon zijn postwissel te zenden of te groeten, dit vóór genoemden datum te willen doen. (Postrekening no. 36000).

De Uitgevers.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweemaal te:

2e Eekloermond, H. Euserink te Onstwedde en G. Mejer te Marum, Maasland (B.), R. Hamming te Doorn en W. M. te Cointre te Woudluzge.

Beroepen te:

Bleiswijk, W. Moerje, cand. te Londen. Delft (als de prod. voor Solo), Dr. H. A. van Andel te Amsterdam.